

Vychází 1., 10., 20., každého měsíce o 10. hod Expedicí se nachází v obchodnictví musikalí u „Beethovena“ u Roberta Veita v Nových alejích č. 116. Kdo všeckna čtyry čtvrtletí odebere, obdrží praemii.

DALIBOR.

Předplácí se: čtvrtl 1 zl. půll. 2 zl., celor. 4 zl. rak. č. S poštou: čtvrtl. 1 zl. 15 kr., půll. 2 zl. 30 kr., celor. 4 zl. 60 kr. rak. čísla. Pro státy německé: půlletně 1 tol. 10 nov. gr., celoročně 2 tol. 20 nov. gr.

Hudební časopis s měsíční notovou přílohou a s roční praemií.

Odpovědný redaktor :

Emanuel Meliš.

20. prosince.

Nakladatel :

Robert Veit.

Na srozuměnou !

Shodnuv se přátelsky s p. Rob. Veitem, ustanovil jsem se na tom, od nového roku 1861 *Dalibora* svým nákladem vésti, bych jej ještě více zdokonaliti mohl. Z té příčiny vyzývám PT. ctěné odběratele *Dalibora*, by i rokem 1861 se v *odbírání* a *rozšiřování* *Dalibora*, jediného hudebního časopisu českého zúčastnili a tím k zdokonalení téhož časopisu a k rozšíření hudebních vědomostí přispěli.

Kdo z pánů sběratelů na venkově peníze předplatí na *čtyry exempláry* *Dalibora* naší expedici zašle, obdrží *pátý* exemplár *nádatkem*. Kdo na *tři exempláry* zašle, obdrží *podobiznu* českého skladatele.

Dalibor stojí s poštou: *čtvrtletně* 1 zl. 15 kr., *půlletně* 2 zl. 30 kr., *celoročně* 4 zl. 60 kr. r. čís.

Pro Prahu: *čtvrtletně* 1 zl., *půlletně* 2 zl., *celoročně* 4 zl. r. čís.

Praemii, buď podobiznu, buď skladbu kostelní, obdrží jen ti, kteří se v naší expedici (v Praze) v hostinci u arcivévody Štěpána předplatí; odběratelům Pražským v naší expedici se předplativším poskytneme té výhody, že si dle libosti buď u p. Rob. Veita neb Kristofa a Kuhé Dalibora odbíratí mohou.

E. Meliš,

redaktor a nakladatel.

Karakteristika tónin.

Podává redaktor.

(Dokončení.)

F-dur. Ohledem na dušeslovný charakter vyznívá z tóniny této nejen lehký žert, veselý život v dětské nevinosti, dobromyslná fraška atd., alebrž ještě patrněji a úchoutněji značí tónina tato lahodnosť a poklid, vnitřní nejsvatější mír, občerstvující útěchu, radost nad děly přírody, spokojený blahobyt nejblaženější pohovnění a jiné podobné city téhož druhu. V tónině *F-dur*

zaznívá Beethovenův závěreční zpěv z „*Fidelia*“ poklid a těšící útěchu dýchající, pak nádherný závěrečný sbor „*Poklid budiž atd.*“ v Rombergově „*Zvonu*“; v *F-dur* počíná též a končí co hlavní tónina tak velice charaktericky pravdivě *třetí věta* z Beethovenovy znamenité pastorální synfonie.

Fis-dur. Co se krásovědeckého významu tóniny této týče, vyjadřují tóny její triumf v nesnadnostech, volné dýchání nad vrchy; pozvuk duše silně zápasící; avšak konečně zvítězící. *Fis-dur* zní jasněji a ostřeji, než *Ges-dur*; pročež hodí se více k vyjádření vyšší náruživosti v udaných charakterech citu než poslední; však vždy ještě kloní se více k temnosti, k pohlížení překonaných těžkostí a boje, jež duše přestála. Kde se vnitřní cit vyrval z bolu a s prudkostí chopí se radosti, kteráž jemu vsříc přichází, tam budiž dle našeho zdání umístěno *Fis-dur*; kde však cit svého cíle takřka ještě jistý není a tesklivě patří do nového, se otevírajícího oboru radosti, tam se hodí nejlépe a nejvýznamněji *Ges-dur*.

Fis-moll. Ohledem na dušeslovný charakter je *Fis-moll* temný tón; hryžeť takřka náruživosti, jako kousavý pes na šatu; nezdá se nám býti dobře v jeho poloze a pročež nyje vždy po poklidu *A-dur* aneb na triumfující blaženosti tóniny *D-dur*, kamž tak rád moduluje a s nimiž *Fis-moll* samo v jednoduché, harmonické příbuznosti stojí. V tomto způsobu užíval tóniny *Fis-moll* Beethoven na mnohých místech svého „*Fidelia*“, Spohr ve svém „*Faustu*“ a jiní výteční mistři.

F-moll. Co do krásovědeckého významu nedá se upřít, že hluboká těžkomyslnost a pohřební nárek ano hořekování a po hrobu bažící touha převládajícím významem tóniny *F-moll* jest. Také již beze slov líčí v úvodu k Florestanově arii ve vězení (Beethovenův *Fidelio* tóninu tato samotna patrně strašnou hrůzu místa a po hrobu bažící touhu ještě na polo živého vězně. A mnohá jiná místa mohli bychom za příklad uvéstí, kdyby se nám prostory v těchto listech dostávalo.

G-dur. Co se dušeslovného charakteru týče, vyznává z tóniny této všechno venkovské, idyllycké a rolnické, ano poklidná a uspokojená vášeň, každý laskavý dík za upřímné přátelství a věrnou lásku, zkrátka: touto tóninou dá se vyjádřit, každé něžné a klidné hnutí srdce, jež tvrdostí dominantního akordu nad D, jež já-sajíc takřka tóninou G-dur proniká, ničehož na své líbeznosti neztrácí. Je věru co litovati, že tónina G-dur pro svou zdánlivou lehkost za našich časů od skladatelů se zanedbává. Jeť nápadné, že tónina G-dur se při modulaci méně k tónu své dominanty, než k čistému ještě C-dur kloní, kteréž ještě patrněji veškerý mír duše vyjadřuje. Příčina toho leží méně v tom, že G-dur spolu co dominantní akord z C se objevuje, než v popsaném charakteru obou těchto tónin; mezi ně pak naivní, ženské E-moll tak rádo co něžný prostředník vstupuje. Na důkaz toho budiž uveden mocný sbor z Rombergova Zvonu: „Tisíc plných rukou atd.“

Gis-moll. Ohledem na krásovědecký význam je tónina Gis-moll takřka mrzoutem, srdcem až k udušení stísněným, je kvílením v podvojném křížku vzdychajícím. Těžký boj vede se v harmonii této tóniny; zkrátka; vše co jen velmi pracně proniká, je barvou její. Není tedy divu, že jí skladatele tak zřídka užívají.

G-moll. Z krasovědeckého stanoviska pozorována je tónina tato nejvíce vhodna k vyjádření trpkých citů: značí mrzutost, nelibost, smýkání s nepodařeným plánem; je to tón nevrleho hledání na zubadlu, zášť a nevole, obžalování sama sebe, kolísání mezi chtěním a zanecháním, boje mezi úmyslem a pováživostí. Pročež moduluje tak ráda k tóninám Es a B-dur, k tónům lásky a naděje jako na př. v obou recitativích, „Nebesa, což sním nebo bdím já,“ pak „Poslyš mne! aj, co přecháš?“ v Mozartově operě „Cosi fan tutte“ (1. a 2. dějství), v nichžto tónina G-moll všude co hlavní tónina

H-dur. Co se krasovědeckého významu tóniny této týče, zdají se zvuky její, divé vášně oznamující, složeny býti z barev křiklavých. S E-dur dá se tónina tato poněkud porovnat s jasnou barvou ohně a s hořící žlutí; avšak ze zvuků jejích mluví hněv, vzteklost, žárlivost, šílenost, zoufání a každá tiseň srdce; nikoliv však lehkovážná, bezuzdná, posvícenská radost, která jako divoký příval kol vši sprostoty odplaví.

H-moll. Ve své charakteristice tónin (Všeobecné Lipské hudební noviny r. 1823) opomíjí J. J. Wagner tóninu H-moll. Nevíme si skutečně vysvětliti, proč? anto se přec v ohledu tomto za jednu z nejzračnějších a nejvynikajících tónů považuje a jelikož jen málo jich tak mohutný dojem na organismus lidského srdce působí jako ona. Zemřelého cellistu a komorního virtuosa Hoffmanna ochorobila na př. tónina tato úplně, ztížujíc mu povolání jeho. Že tak málo skladatelů do

H-moll své skladby klade, není následkem malého dušeslovného významu tóniny této aniž menší působivosti výrazů; nýbrž pouze okolnost, že aplikatura její školy téměř na všech nástrojích příliš těžká jest aneb přec mnohem těžší než u mnohých jiných tónin. Hřejme ale skladbu do H-moll: je to tón trpělivosti, tichého očekávání osudu a odevzdání se do vůle Boží. Jeho nárek je tak jemný; nedá se nikdy do urážlivého reptání a skučení. Pročež neznáme nic jímavějšího než zbožný žalozpěv v H-moll, jenž v nevýslovné zanícení uvede k nebi obrácenou duši; moduluje-li na patřičném místě dominanton fis v klamném závěrku do jemně ukonejšujícího G-dur. Zvláště rádno užívati tóniny této při pozvolných, velebných, něžných a vážných kusech, jako snad při slavnostných chorálech atd. Spohr užívá tóniny této v 1. duettu „Fausta“ při místě Mefista „Pozemský červ, vylezlý solva z kalu“ a moduluje hned na to též v harmonickém postupu ku G-dur; neméně pravdivě a krásně užívá jí Mozart v mnohých místech svých oper, Beethoven ve svém „Kristu na hoře Olivetské,“ Haendl ve svém „Judě Makabejském“ atd.

Z konservatoria Pražského.

Jsemť zvykli během nepříznivých časů drzosti všelikých poběhlíků a odrodilců; ale nenadáli jsme se nikdy, že by cizí člověčísko milosrdenství českého pohostinství tak nadužívalo, jakož to činí jakýsi *Gordigiani*, učitel zpěvu na zdejším konservatoriu. S nerozumným člověkem jest ovšem tak málo se pohádati, jako se zvířetem; neboť na mysli poražený, buďsi blb, buďsi šílenec, nepochopuje nikdy, o čem vlastně řeč jest; zde ale jest nám promluvit o jednání, o jakémž se s jistotou udati nedá, z blbě-li aneb z šílené mysli vyšlo; anebo-li šílenec v surovém rozkvašení se dopustil skutku, který zaslubuje, aby všemi ústy se káral, aby muž, jenž se ho dopustil, všemi veřejnými listy českoslovanskými na pranýř postaven byl. Avšak nyní k věci! — Jak vůbec z těchto listů známo, zasadili se někteří přátelé divadla v *Kolíně* (Labském) o to, aby se *nové tamější divadlo* představením *xpěvohry v české řeči* důstojně zasvětilo. Jelikož ale v Kolíně dostatečných sil k představení „Normy“ není, požádal tamější c. k. *okresní úřad* ředitelství konservatoria a jednotu k zvelebení hudebního umění v Čechách, aby nadané žákyni Pražského konservatoria, sl. Aloisii Blažkové dovolily v představení tomto se zúčastniti. S velkou ochotou povolil to nejen účinný ředitel, p. *Bed. Kittl*, alebrž též předseda jednoty k zvelebení hudebního umění v Čechách, Jeho J. pan hrabě *Albert z Nosticů*. Avšak učitel zpěvu, známý nenávistník

národnosti naší, Italian *Gordigiani*, považuje provozování *české zpěvohry za demonstraci*, a nejen hrubými, nelidskými slovy a veřejné potupy hodným způsobem na naši zpěvačku si vyjel a netoliko jí a váženého otce jejího, prof. harmonie na ústavu varhanickém přede všemi spolužačkami jejími na cti ublížil: ale vůbec proti národnosti naší surovými nárazkami tak nešetrně se dotknul, že sl. *Aloisie Blažkova*, nynější okrasa konservatoria z ústavu tohoto vystoupla. Nelze vylíčiti celý způsob jednání a uvéstí slova *Gordigianova* pro šetrnost a vážnost, kterou ku ctihodné rodině p. Blažkově chováme; ale stačí zde naznačení, že by se každý zhrozil ze surovosti a nelidskosti, jakou onen nevzdělanec na jevo dal vstříc osobám, kterýchž si obecnstvo Pražské váží.

Gordigiani podal nový důkaz, že v konservatoriu, veřejném to ústavu k úspěchu *národa českého, jenž také peněžitou částí k jeho vydržování přispívá*, radikální reformy zapotřebí jsou, neměli ústav tento přestati *chloubou* býti *země české*, nýbrž učilištěm tupitele jejího.

Přihodilo se tam už ledacos, ježby veřejné důtky bylo zasluhovalo; avšak nejnovější událost tato vyvolává hlasy veřejné, aby slavná jednota co nejdříve *časů přiměřené reformy* do konservatoria uvedla a učinila konec způsobu, jakýmž se tamo s českými žáky nakládá.

Žádáme tedy co nejsnažněji, aby slavná jednota k zvelebení hudebního umění v Čechách *materštinu* do konservatoria uvedla, aby se čeští žáci aspoň správně česky psát a mluvit naučili, dále aby se *němčině* na základě *češtiny* vyučovalo; anto žáci konservatoria vyjma as 6 ze samých Čechů sestávají a konečně, aby se *vlidnější zacházení* se žáky pánům professorům na srdce položilo. Bylo by žádoucí, aby se žákům II. třídy více „netýkalo,“ aniž aby se professorům ruce libaly; o to však ve jménu obecnstva prosíme, aby hrubý a nečinný učitel zpěvu *Gordigiani*, jenž beztoho žádné čilosti u vyučování zpěvu nemá, z ústavu tak slovně *odstraněn byl*. Redaktor.

Na dorozuměnou.

Dne 7. t. m. četl jsem v časopisu „Bohemia“ v lokální zprávě, že se dne 8., jakožto na den počti Marie Panny, o 9. ranní hodině bude v chrámu Páně u křižovníků provozovati o figurálce mše od Brixihoda B-dur, graduale a offertorium od Krejčího.

Ze zkušenosti jsa důstatečně přesvědčen, že tamější ředitel kůru, p. Krejčí svědomitě o to se stará, aby hudba jím vedená byla řádná a správná i že mu

stále o to jde, aby povinností, v tom ohledu naň vznešeným, všemožně zadost činil, umínil jsem si, dotčený chrám dne 8. ve výše určenou hodinu navštívit, těše se tomu, že mimo vše jiné uslyším skladby od ředitele samého sepsané.

Po Kyrie a Gloria, ježto, jako obyčejně, velmi precísně před se šlo, začal se gradual, dle „Boh.“ panem Krejčím složený. I seberu všechnu svou pozornost do hrstě, aby mně z něho ani notička nešla — i poslouchám — naslouchám — a opět naslouchám — — ejhle — co to? Již jsme doma mistře! Na místě graduale, od pana Krejčího komponovaného, slyším překrásnou a dojímavou skladbu zakladatele a ředitele Žofinské akademie — české „Ave“ od A. Jelena, kteréž on za svého řízení dotčeného ústavu] (před několika léty) složil a já co drahou po něm památku v opisu chovám a ježto se v chrámu Páně u sv. Jakuba nesčíslněkráté provozovalo.

Nechtěje však naprosto sám sobě věriti, vzal jsem, domů se vrátiv, ihned „Bohemii“ do ruky, domnívaje se, že jsem snad zprávu k věci té se vztahující nepozorně četl a pravé jméno skladatele graduale právě provozovaného přehlídl. Než čtu, a čtu po druhé — po třetí, — ale čtu ustavičně: „*Am Samstag bilden das Graduale „Felix es sacra“ und das Offertorium „Virgo es beata“ von Krejčí.*“

Maje ostatně ve věcech tiskových nevšední zvěhlosti vím předobře, že vytištění celého falešného jména chybou tisku tak snadno býti nemůže, poněvadž korektor opraví, co sazeč vysadí, sazeč naproti tomu vysadí, co od redakce k sázení dostane, a redakce, inu ta musí zase zprávy o tom, co se v neděli a ve svátek v kostelích o figurálce bude provozovati, od regenschoriho, od něhožto volení závisí, dostati i nemůže a nesmí co do jmen skladatelův ani toho nejmenšího změnit. Není tedy pochybnosti, že p. Krejčí sám dotčenou zprávu redakci zaslal, kteráž ji v celém znění otisknouti dala. — Ale dejme tomu, že by se bylo buď v tiskárně chybito, anebo že pan Krejčí od programu ustoupil a na místě skladby své zvolil: „Jelenovo Ave“, tedy doufám, bylo jeho svatou povinností, ve prospěch pravdy a svého dobrého jména hned druhý den chybu tiskárny opravit, aneb předsevzatou změnu týmže listem veřejně oznámiti.

Že skladba, již pan Krejčí za svou vydává, od něho nepochází, toho zde důkaz.

Věcí jesti veleznamnou, že Al. Jelen před léty hudbu v chrámu Páně u sv. Jakuba řídil a o její vývin a zvelebení otcovsky pečoval. Seznáv zbožné sousedy tamějšího záduší, umínil si, složit pro ně „Ave“; a aby mu důstatečně rozuuěli, podložil pod ně text sousedům přístupný, totiž český. Musím se vyznati, že jsem

v této době zvláště přízně a důvěry Jelenovy požíval a o sepsání dotčeného „Ave“ od něho samého zpraven a uvědoměn byl. „Ave“ se provozovalo ponejprv, podrně atd. atd. i došlo takové obliby u tamějších občanů, potahmo navštěvovatelů chrámu Svato-Jakubského, že častokrát Jelena prosili, aby jim „tu krásnou píseň k matičce Boží zazpíval.“ Těmito slovy prospívaly nábožné manželky staroměstských mistrův řeznických, chrám Svato-Jakubský až posud navštěvující, nebožtíka Jelena za provozování dotčeného „Ave.“

Než Jelen opustil Prahu, a později tento svět, a na „Ave“ jeho se takřka zapomnělo; já alespoň o něm ničehož neslyšel, až v sobotu, kdežto se tože „Ave“ Jelenovo co práce pana Krejčího u křížovníkův provozovalo. Jekým právem pan Krejčí dotčené Ave, kteréž z pera Jelenova pochází, svou skladbu nazýváti může a v časopise také nazývá, rozsoudiž laskavý čtenář sám.

Chtěl-li by pan Krejčí namítati, že Jelenovo „Ave“ přepracoval, odpovídám mu napřed, že tomu tak není,

1. poněvadž Jelenovo Ave zapotřebí nemělo, aby je p. Krejčí přepracovával, a

2. poněvadž já partituru téže skladby Jelenovy dobře prostudoval a shledal, že p. Krejčí kromě toho, že několik stejných taktů opakoval, ničehož v celku neměnil anižby co měniti mohl. A dá á mu tato okolnost právo do ruky, celou práci za svoji prohlašovati? Nuže táži se, může na př. p. Krejčí veřejně tvrditi, že si kabát, na nějž by si jeden nebo dva knoflíky přišil, celý sám a sám ušil? Podle toho by mohl i knihář, jenž knížku do obálky dá, v novinách hlásati, že tuto knihu sepsal!! — Ostatně jak dalece si p. Krejčí rozšiřováním falešných zpráv v poslednějším čase škodil, ví tak dobře on jako čtenářové těchto listů, já o tom slov šířiti nechci; podotýkám toliko, že by bylo záhodno, aby obrátil, a naproti veřejnosti vždy čistou pravdu mluvil.

Očekával jsem, že se snad někdo proti nepravé zprávě „Bohemii“ podané veřejně ozve, anebo že p. Krejčí sám, ač jestli v sobotu na místě své skladby práci Jelenovu zvolil, odvolá, v čem pochybeno; — než čekal jsem marně. Příčina, za nížto se ze žádné strany na onu mylnou zprávu neodpovědělo, byla buď neznalost věci a netečnost, anebo dokonce nevčasná bázeň před zapsanou auktoritou hudební. O prvních dvou příčinách mně dlužno mlčeti; co se však bázně před auktoritou dotýče, hlásám neohroženě, že se nebojím a báti nebudu, i k autoritám pravdu mluvit. Touhou po pravdě veden sepsal a uveřejnil jsem také toto své pojednání, vyznávaje veřejně, že nad pravdu vyšší auktority neznám, že pravda mně nad přátelství, nad národnost, nad učenost a že konečně v tom ohledu neznám žádného světského soudu ni zákona, který by

pravdu utlačiti anebo odsouditi mohl. — Tolik na dorozuměnou. Co jsem až posavád pověděl, nebudiž vykládáno na ujmu zásluhám, jež si p. Krejčí o zvelebení hudby kostelní neunavenou horlivostí svou vydobyl; já vydal pouze svědectví o pravdě, a pak-li by kdo pravdu slovům mým odpíral, jsem hotov, se brániti a pravdu, třeba-li i ostřejším perem hájiti. —

Beethoven a Catalaní.

Výjev ze života, podává F. K.

Ludvík van Beethoven žil nejráději ve Vídni, kde ho nejvíce dobrosrdečnost a libečnost života rodinného poutala, tak že opovrhl velmi skvělým návrhem, odebrati se do Anglicka, jen aby se svými dvěma bratry, pohostinou Vídeň opustiti nemusil. Ale bouře vojenské tak neblaze na umění působily, že veliký Beethoven brzy nahlídl, že mu nic jiného nezbyde, než ucházeti se o nějaké postavení, které by mu stále výživu poskytovalo. Žel, z oklamání srdce jeho pocházející, rozmnožil ještě nesnáze, s nimiž co do materiálního blahobytu mu lze bylo zápasiti a tak se chopil radostí příležitosti, když ho r. 1809 král Vestfalský *Jarolím Bonaparte* za ředitele hudby na svůj dvůr povolal. Tak měl Beethoven za příčinou chleba vezdejšího svou drahou Vídeň opustiti. Ke cti Vídně se ale stalo jinak. Arcivévoda kardinál Rudolf a dva šlechticové knížata Lobkovic a Kinský pojistili mu roční plat 2000 zl. a Beethoven zůstal ve Vídni.

Snad teprv tenkrát, když bylo zmizelo nebezpečí ztráti umělce, byla jeho pravá cena uznána aneb snad chtěli, hanbíce se z dřívější netečnosti, nyní dávný dluh zaplatiti, slovem Beethoven byl nyní lichocením takřka zahrnut, ale to se přičilo přímé duši umělce, nemajíc pražádného vlivu na jeho rázné vystupování. Jen jednu slabost měl mistr, byl hrdý na své krásné čelo, sídlo velkolepé výtvořnosti umělecké, a sice tak hrdý, že když jednou ve společnosti jedna z přítomných paní čelo dle zásluhy vychvalovala, Beethoven povstal a zvolal: „Polibte tedy to čelo!“ a ženská milostnost odměnila na místě mužskou přítomnost ducha.

Beethoven, jak již podotknuto, byl největší nepřítel všech titěrností, nepřírozeností a koketerie, kterouž slynutí italských zpěváců tehdejšího času ve Vídni přecenění a zbožňování. Při takových příležitostech zvláště když obecenstvo pod meflou svéhlavosti aneb rozmarů těchto bůžků denních trpělo, bylo jeho největší rozkoší, vynikati ironií aneb trefnou satyrou, které nikdy bez výsledku nezůstaly.

Stalo se, že jednoho dne slovítná *Catalani* (nar. v Sinigaglii r. 1782) od jedné knížecí rodiny pozvána

byla, aby v kruhu shromážděných tam rodin šlechtických přednesením arie posluchače okouzila. Catalani pozvání přijala, dostala a přijmula již napřed skvostný dar a celý svět šlechtický očekával toužebně tuto nevšední pochoutku. Beethoven, přítel domácí přislíbil ochotně, zprovázeti zpěvkyni na pianě a tudy bylo očekávání přítomných nanejvýš naplněno.

Konečně zavítala zbožňovaná zpěvkyně, byla velmi libezná a rozmarná, když ale arii přednášeti měla, jala se vymlouvat, že není dnes k zpěvu rozpoložena. Můžeme si představit rozpačitost domácího pána, ale Beethoven si zasedl k pianu a potutelně se usmívaje jal se vypravovati: „Než tato dáma chutě k zpívání nabyde, dovolte mně vzácní příznivci, bych Vám rozkošnou novinu sdělil, příběh ze života slovutného *Caffarelli-ho* *). Žádný zpěvák ve světě nepředčil Caffarelliho, co se týče hbitosti a nejrozpuštějších rulad. Byl penězi takřka zasypán, a bohatstvím vzrůstala jeho marnivost, jeho hrdost a jeho rozmáry až k šílenství. Caffarelli přijde do Říma, kardinál *Albani* ho pozve a s ním nejušlechtilejší paní a pány města, neb Caffarelli se zavázal, zpívati.“

Když Beethoven ve svém vypravování tak daleko přišel, hleděl každý s napnutou zvědavostí na Italiánku, na kterouž ironie mistra mířila a která v zlosti v pisky se kousala, ale Beethoven, jako by si toho nevšiml, vypravoval dále: „Hodina koncertu se přiblížila, Caffarelli nepřichází. Kardinál pošle k němu — Caffarelli si hová doma na pohovce v nočním županu.“

„Jak? Eminence a první rodiny Říma Vás očekávají,“ řekl překvapený posel.

„O che disgrazia!“ — odpověděl umělec. — Zapoměl jsem. Řekněte jeho Eminenci, aby mne měl výmluvna, že budu zpívat jindy. Nemám dnes chutě, a než se pořádně obleku, uplyne večer. Tedy, jak jsem řekl, jindy.“

*) Zpěvák *Caffarelli* (vlastně *Gaetano Majoraro* nazván), byl syn chudého měšťana, koupil si r. 1760 vévodství, od něhož nazván byl „*Duca di Dorato*“ a to pouze za peníze svým uměním vydělané. Když r. 1783 v Neapoli zemřel zanechal svému sestřenci jmění, kteréž 12.000 dukátů ročních důchodů obnášelo. Na domě, který si byl vybudoval, byl na jeho rozkaz nápis dán: *Amphion Thebas, Ego Donum*

Shromážděné Eminence se nemálo nad takovou odpovědí pobouřily. Ale kardinál *Albani* nebyl muž, s kterým se bez pokuty zahráti dalo. Domovní zpravce musil do vozu zasednout; čtyři ramenatí chlapi ho doprovázeli.

„Půjdete se mnou ke kardinálovi tak jak jste.“ Caffarelli chtěl se omlouvat ale chlapi učinili krok do předu a zpravce opakoval chladně svůj rozkaz. Caffarelli celý pomaten vstoupil do vozu a přijel do paláce kardinála. V pantoflích a županu vsoupil do skvostného sálu; čtyři ramenáci mu zůstali po boku. Pokouší se, posušky a slovy jednotlivými omlouvali se — nikdo mu neodpovídá, nikdo se nehýbá. Strašliví ramenáci se obrátí a Caffarelli musí je sledovat da orkestru. I zde panuje hrobové ticho. Vidí jednoduchý pult s notami své arie, žádnou stolicí, tím méně čestnou pohovku, v kterou *con grazia* se hoditi byl uvyknul.

Sotva k pultu přistoupí, začne orkestr hráti a k jeho úžasu tu samou arii, kterou zpívati byl přislíbil. Vždyť musil zpívati a ve svém vzteku zpíval převyborně. „Výborně Caffarelli,“ volá celá společnost jedním hlasem — najednou však všechno zase umlkne a čtyři muži stojí zase před zpěvákem, nutíce ho, jíti s nimi do jiné komnaty. Tam mu odevzdal zpravce skvostnou pikslu naplněnou dukáty řka: „Přijmetež zde od Jeho Eminence tuto odměnu za Vaše nadání.“

„A zde“ — oslovilo ho čtvero chlapíků — „prijmetež od Jeho Eminence odměnu za Vaše nezdvořáctví.“ Tím mu každý několikrátě svým bičičtím notně župan vyprášil.

Když Beethoven své vypravování skončil, hleděl každý zvědavě na rozmarnou Italiánku, která nemohouc utajit zlost svou nad takovou satyrou, povstala, aby sál opustila. Než ale úmysl tento vyvedla, hrál již zchtralý mistr na pianě úvod k arii, kterouž Catalani sobě byla vyvolila a tato, buďto aby své náramně rozpačitosti konec učinila, aneb aby své jenom velikou mocí udržené vášni aspoň zvuky výbuchu poskytla, zpívala tak milostně a celou společnost tak okouzila, tak že v okamžiku na všechno se zapomělo. Beethoven zvitězil, každý byl spokojen a povídá se, že Catalani nikdy více na mysl nepřišlo, zahráti si na *Caraffi-ho*.

FEUILLETON.

Z Prahy.

Stavovské divadlo. Desítidenní repertoír sestával nejprve z dvou oper v posledním čase nově nastudovaných. Opakovala se 8. prosince zpěvohra „*Othello*“ od *Rossiniho*, a 12. *Auberova* „*Bálová noc*“ poslední

zpěvohru zvolila sobě zdejší oblíbená tanečnice slečna *Belkěová* za svůj příjem; zisk materiální nevypadl však skvěle. Obě dramatická díla byla nedávno posouzená. 10. prosince započala krajanka naše paní *Engst-Ellingerová*, od národního divadla v Pešti v operě „*Pro-*

rok“ svá pohostinská představení. Takový objem hlasu, jakýž úkol Fides požaduje, je zřídka k nalezení. Jelikož náš velmi nadaný host neobmezeně od malého fis až k h mocným hlasem vládne, k čemuž jeho dramatické vlohy nesmírně přispívají a jelikož s hlubokým citem přednáší, pomyslí sobě každý výsledek tohoto výstupu. Paní Engst-Ellingerová byla často potleskem odměněna a se slečnou Luccovou po velkém duetu ve 4. jednání vyvolána. Návštěva byla velmi hojná. Po druhé vystoupila paní Engst-Ellingerová co Recha v „Židovce“ od Halévyho. Úloha ta vlastně pro sopran psaná, není každé mezzosopranistce přístupna v té míře, jako paní Ellingerové. Kromě třetího finale, které se v úloze Rechy pohybuje, byly všechny její výstupy v této zpěvohře velmi umělecky podány. Tak na příklad působilo duetto Rechy s Eleazarem v druhém jednání velký dojem, na který se již dlouhý čas nepamatujeme; výtečné provedení úlohy zvláště v tomto jednání stavíme každé umělkyni za vzor. Na tomž stupni dokonalosti stálo i duetto čtvrtého jednání. Pan Bachmann podal nám věrný obraz Eleazara; jak mimika tak i zpěv najde v tomto umělci výborného zastupitele, a zajisté můžeme tento úkol za nejlepší a nejdokonalejší ostatních panu Bachmannovi přiřknouti. Pan Hertzsch zpíval komtura. Ostatní obsazení je již známé a další posouzení zbytečné. Četné obecenstvo vyvolalo paní Ellingerovou s panem Bachmannem po každém jednání. — Pan Markvorđt nám předvedl 16. prosince ke svému příjmu kromě dvou jednoaktových veseloher Offenbachovou operetku „Svatba při záři svítlen“, která následkem odchodu slečny Lichtmayovy již po delší čas provozovati se nemohla. Z ochoty k panu beneficiantu převzala úlohu tu slečna Míková. Čerstvá, jednoduchá a prostá hudba rozehrála velmi četné obecenstvo tak, že se duetto i kvartetto opakovali muselo. E.

— Slečna Klettnerová, žákyňe konservatoria, je co druhá primadonna v Güstrově engagována. Tamější noviny zmiňují se o jejím hlase jakož i o její výtečné škole a velkém dramatickém nadání velmi chvalitebně.

— Koncert německého čtenářského spolku. Divadelní orchestr vedením pana kapelníka Jahna započal zajímavý program ouverturou k truchlohře „Král Lear“ od Berlioz. Tato velkolepá skladba, vyznamenávajíc se zvláště charakteristikou, instrumentálními efekty žádá jinakého provedení, by obecenstvo se rozehrálo; provedení samé bylo příčinou chladnosti četného posluchačstva. Co pan professor Mildner ochuravěl, neumí sobě údové své smyčcové nástroje čistě naladiti; důkazu toho podal náš dříve tak vyhlášený orchestr v tomto koncertu. Slečna Luccová zpívala velkou Ocean-arií z Oberona od C. M. z Weberů a se slečnou Mikovou velké duetto z Euryanty od téhož komponisty; dílo toto nemůže však v koncertním sále tak proniknouti, jako na jevišti. Obě skladby byly vlídně přijaty. Slečna Míková zpívala velmi podárenou píseň od Rob. Franze, kterouž na všeobecné přání opakovali musela. Pan Nachbauer přednesl píseň od Fr. Schuberta a Eilersa, a byl s Eilersem vyvolán. Paní Burggrafová deklamovala humoristickou báseň od M. G. Saphira, a po delším potlesku ještě jednu. Pan Benevic hrál kantátní scenu pro housle od L. Spohra ne však s takovou uhlazeností a citem,

jako jsme od téhož umělce slyšovali; i volba nebyla právě šťastná. Na piano hrála slečna Perimontová korektně skladby od Ph. Em. Bacha a od Fr. Liszta. První skladba na minulé krásné časy upomínajíc, nevzbudí nynější posluchačstvo k žádnému potlesku. Závěrek učiněn byl slabě obsazeným německým sborem od Kalivody. E.

— Česká národní opera „Dráteník“ od Fr. Škroupa bude se zde co nevidět provozovati. Na vybidnutí naše uvolili se náš věhlasný národní pěvec p. J. L. Lukes, a výtečný skladatel a pěvec p. F. Pivoda, že partie v této operě převezmou. Pan Lukes bude zpívat dráteníka, v němžto jediným a nedostížitým vzorem jest. Pan Pivoda převezme partii Vojtěcha. Bezpochyby uvidíme v operě této také nadanou zpěvačku, slečnu Alojsii Blažkovou.

— Slavná virtuoska na harfu, sl. Marie Mösnarová zanášíc se nyní komponováním fantasie z českých národních historických písní. Ve fantasii této jsou mimo jiné umístěny písně „Svatý Václave“, a „My jsme Boží bojovníci. Dle její fantasie z motivů na Doň Juana souditi bude i její nejnovější skladba perlou v literatuře hudební pro harfu.

— Jednota k zvelebení chrámové hudby v Čechách bude dne 29. pros. v 5 hodin po poledni na staroměstské radnici svou letošní valnou schůzku odbývati. Program vykazuje následující předměty, o nichž se jednati bude: 1. Zpráva jednateleva. 2. Bude se dle stanov znovu voliti a) předseda na další 3 leta, b) třetina výboru. 3. Podán bude návrh, aby školská kniha pro varhanickou školu vydána byla. 4. Přednášeli se budou jiné návrhy pánů členů, jež se s účelem jednoty srovnávají a prvé u předsedy jednoty oznámeny byly. Při této příležitosti navrhuje se co předsedu pány Dra V. A. Ambrose neb p. P. Novotného.

— Společnost hudebních umělců uspořádá na 23. prosince v sále Žofínském ve prospěch svého ústavu vdovského a sirotčího koncert. Provozovati se bude Haendlovo velké oratorium „Israelští v Egyptě.“ Sola převzali slečny Luccová, Miková, Schmidt-Prochásková, a pánové Lukes, Eilers a Hertsch.

— Z přátelského dopisu námořního důstojníka pana Herolda, rozeného Pražana, dovídá se „Čas“, že tentýž r. 1858 za návštěvy v Egyptě společně ještě s dvěma jinými Čechy, lodním kaplanem totiž a lodním lékařem též pověstné pyramidy navštívil. Svrchole nejvyšší z nich, připíjejíc si přinešené sebou „mělnické“ na zdar vlasti, zapěli jsou společně nadšeným hlasem nyní tak říka již českou hymnou se stavší „Kde domov můj?“ Tímto ohlasem roztouženosti po drahé vlasti se však rozjaření nespokojili. Vniknouce do hrobky předpotopních takorka Faraonův vydlabali jsou nozi svými tatáž slova: „Kde domov můj?“ do žulové zdi mezi starobylé hieroglyfy, i lze očekávati — jakž přítel náš sám dodává — že co nevidět některý Angličan o českém nápisu tom zprávu do novin podá co o novém druhu písma a řeči někdejších Egyptčanů. Na zpáteční cestě přibyli do Smyrny. Procházejíce se asiatským městem tím, zaslechli pojednou z jednoho otevřeného krámu hlasů v českých, zpívajících tutěž píseň, jejíž začáteční slova mezi hieroglyfy byly zaznamenali, totiž opět „Kde domov můj?“ Vrazivše do krámu shledali, že hlasy ty náležejí několika krej-

č o v s k ý m, v Preze rozeným tovaryšům, jež potloukání-
se světem až sem bylo zavedlo.

— Ředitelstvo Lvovského divadla vypsaló tři ceny
po 2 dukátech na mazurky, kadrylly, polku tremblante a
jiné skladby pro letošní redouty. Skladby, úplně pro or-
chestr uspořádány, necht se zašlou až do 4. ledna 1861.

— Koncert slečny Vileminy Čermákové
dne 15. pros. v sále konviktském potkal se se skvělým
výsledkem. Koncertistka, žákyně to A. Dreyschocka před-
nesla na piano Mendelssohnův koncert G-moll s orke-
strem, fugu (F-moll) od téhož a fantasii — impromptu
od B. Chopina a konečně polonaisu (čís. 2) od Fr.
Liszta. Sl. Čermáková je nadaná pianistka; od té
doby, co jsme jí neslyšeli, pokročila jak u virtuositě tak
u přednesu nesmírně. Její úhoz je elastický a lehký,
její síla ve forte podivuhodná a její přednes (což jí jindy
chybilo) cituplný. Technické těžkosti překonává sl. Čer-
máková s takou lehkostí a nenuceností, jak si jen práti
možná. Hra její jest vyrovnaná, uhlazená a výrazná, což
zvláště v koncertu Mendelssohnově osvědčila. Sl. Čer-
máková byla po každém kusu mnohokrát vyvolána a
pochvalou obsypána. Koncertistku podporovali sl. Luc-
cová, kteráž arii z „Belisara“ p. Bachmann, jež arii
z „Ifigenie“ od Glucka s chvalným úspěchem přednášeli.
Konečně slyšeli jsme duetto od Schumanna, jež sl. Luc-
cová a p. Bachmann s přiměřeným rozměrem před-
nesli. Výsledek koncertu byl pro sl. V. Čermákovou
velmi čestný.

— Druhý humoristický, od redaktora těchto
listů uspořádaný, věneček, dne 12. t. m. v sále konvik-
tském odbývaný, došel nejen hojného účastenství, alebrž
i příznivého výsledku. Noviny zdejší „Morgenpost“ vy-
slovuje se o něm takto: „České sbory, Zpěv jinochů“,
od Fr. Vogla a „Šumí labe“ od J. L. Zvonare libily
se pod výtečnou direkcii pana J. L. Luke se nesmírně
a druhý sbor musel na všestranné přání opakován býti.
Jelikož potlesk žádného konce vzítí nechtěl, vystoupil p.
Lukes a zpíval známou píseň „Kde domov můj“ od Fr.
Škroupa. Sl. Aloisie Blažková, jež co nadaná operní
žákyně zdejšího konservatoria chvalně známa jest, před-
nášela s p. Pivodou vzletupný duett z polské ná-
rodní opery „Halka“ od St. Moniuszki a dosáhla svým
zvučným a výdatným sopranem takého úspěchu, že ještě
s panem Pivodou český duett „Dárek nejněžnější“ od
Fr. Pivody přidati musela. Nadějná tato umělkyně zpí-
vala ještě polskou píseň „Zawsze“ a „Wszędzie“ od Kaz.
Lubomírského a velmi národní píseň „Jarní píseň“
od Fr. Suchánka s hlubokým citem a trefným výrazem
a bylo mnohokrát hlučně volána. Budiž podotknuto, že sl. Al.
Blažková z ochoty kuspořadatelů se zvláštním dovolením
jednoty k zvelebení hudebního umění v Čechách účinkovala.
Sl. Božena Svobodová, žákyně Dreyschockova hrála
„le Souvenir de Bohême“ pro piano od V. Grafa čistě
a krásně a osvědčila se výtečnou pianistkou. Skladatel
písní, pan Fr. Pivoda přednesl své písně „Srdce ztra-
cené“ — „Na výsosti hvězdy svítí“ s obvyklou mistr-
ností a na všestranné hlučné přání zazpíval „Jako kra-
jina nebeská“ a „Hle, jak v kalichu se pění.“ Konečně
slyšeli jsme koncert pro housle na prázdné struny,
hudební to žert od W. H. Veita, jež čestí skladatelové,
pánové: Bendl, Hořejšek, Náprávník, Pech, Pivoda, Š — r,

K — I, Heller, K. Slavík a jiní přednesli a nesmírného po-
tlesku zbudili. Velice líbilo se též humoristické čtení
od zdatného spisovatele Karla Starého, ježto trefnými
narážkami a humoristicko-satyrickými nápady posluchače
k homerickému smíchu povzbudilo.

— Dva koncerty virtuosa na flétnu, pana Ad.
Teršáka dne 11. a 16. prosince. Často se stává, že
naše očekávání a nároky na výkony umělců přemrštěnou
chválou vážených umělců zvýšeny byvše, velice klesají;
avšak s Teršákovou hrou na flétnu, s tímto kouzel-
ným zdrojem všech citů mělo se to jinak. Jeho tech-
nika je dokonalá, přednes dle charakteru něžný a vážný.
Zachvátil obecnstvo k úžasu svými chromatickými ška-
lami, jež co perle se řinuly, svými bezkonečnými trilkami
a svou úplní dechu, jež co druhý Aeolus v prsou svých
chová. Pan Koncertista hrál své skladby, a sice: Babil-
lard — la Sirene — Souvenir de Brium — le Fou — Po-
zdravení na Prahu, fantasii na národní písně. Teršák je
virtuos, jež chladnou lhostejností, kteráž flétnu co kon-
certní nástroj tak často potkává, skvělým způsobem pře-
konati umí. Jeho obratnost je podivuhodná a ucho sotva
sto jest, spouště malých not sledovati, kteréž co jiskry
při ohňotrysku z jeho passází vysršují. Často klameť i
skutečně sluch až k uvěření na dvouhlasost, protkav
noty nápěvu množstvím skupenin čtyryšedesátin. — Jeho
přednes dodává každému číslu zvláštní a vždy jiný ka-
rakter. Dlouhé trvání jeho dechu zbuzuje u posluchačů
úzkostlivý cit a je podivuhodný. Co do charakteru tónu
rozeznáváme u koncertisty tři rozdíly. Dlouhým a
zvláště vynikajícím notám dodává známkové a hoboji
se blížící barvitosi tónu. V piano vzdechuje docela
zvláštní, ženskému hlasu velmi podobný živel. A konečně
hraje p. Teršák obyčejným tónem. Kromě jeho obrat-
nosti v prstech, v dechu a jazyku slušno jeho vkusu-
a cituplný přednes, jmenovitě v adagiu a v jemných a do-
jímavých místech podotknouti. Přednesení všech kusů uči-
nilo na obecnstvo tak objemně potěšitelný a blaze pů-
sobící dojem, jak jen flétna zbuditi může, a po každém
číslu byl umělec nejživějším potleskem a vyvoláváním od-
měněn. Všechny skladby p. Teršáka dosahují účele,
že příjemné, z části pikantní aneb lyrické a elegické ná-
pěvy přinášejí, kteréž pak v pestrých závitkách se rozší-
řující umělci příležitost k vývinu mnohostranné a bohaté
virtuosity poskytují. Skladatel zdál se s velkou ouzkost-
livostí délek se vystřici, neboť nacházíme mnohou na
melodie bohatou a půvabnou myšlenku, an toliko jednou
zavzní, kdež by zevrubnější zpracování zasloužila. V prv-
ním koncertě účinkoval p. Lukes, jež píseň od Fr.
Pivody a od Schuberta mistrovsky zpíval a pan Ed.
Náprávník, jež dithyrambu od Tomáška, píseň beze
slov od Mendelssohna a Scherzo-polku od B. Sme-
tany s velkou bravourou, čistotou a elegancí přednesl a
se co nadaný pianista skvěle osvědčil. V druhém kon-
certě p. Teršáka zpívala paní Ellingerová dvě písně
od Schumanna a „Kde domov můj“ od Škroupa krásně
osvědčíc při tom zvučný hlas a nesmírný objem jeho.
Sl. Bož. Svobodová přispěla k tomuto zdařilému kon-
certu významným a cituplným přednesem fantasie z „Moj-
žiše“ od Thalberga a fantasie na národní písně od
Kuhe. Její úhoz je pružný, její síla velká a technická
zběhlost znamenitá. Všechny spoluúčinkující umělci a uměl-
kyně byli hlučnou chválou obsypáni.

— **Hudební literatura.** Nákladem činných obchodníků v musikalích p. Kristofa a Kuhé vyšel právě druhý sešit „Záboje,“ obsahující čtvero zpěvy české: „Bratři rozveselme se“ od oblíbeného Fr. Pivody; „K bratrům“ od Viléma Blodka, prof. na konservatoriu, jenžto v Boleslavi s nejskvělejším úspěchem proveden byl a „Otče náš“ od Theod. Bradského, ředitele hudby v Berlíně. Třetí sešit obsahovat bude jeden větší sbor. Týchž nákladem vyšla čtvrtá píseň „Na mou vlast“ od Pivody, jižto p. skladatel v humoristickém věnečku krásného výsledku dosáhl.

Z Kolína. (Zasvěcení divadla.) Dne 16. zasvěceno bylo zde krásné, vkusné divadlo, jež se v budově zdejší realky nachází. Prolog od p. Laska, ředitele realky přednášel pan měšťanosta mužně a výrazně. Na to následovala veselohra „Převržená slánka“ a pak zlomky z opery „Norma“ (v češtině) v nížto sl. Al. Blažková a pan Lukes vystoupili. Uvítání p. Lukese bylo nesmírně živé a hlučné; také nadané sl. Al. Blažkové dostalo se téhož vyznamenání. Sl. Blažková zpívala Adalgisu s pravým, nelíčeným citem a provedla svou úlohu tak výtečně, že jí věnce házeny byly. O mistrném zpěvu a hře p. Lukese mluvit, bylo by sovy do Athén nositi; neboť věhlasný tento umělec jest i co dramatický pěvec znamenitý. Panu Lukesovi dostalo se nejen nesmírného potlesku a věnců, alebrž odevzdán mu od zdejšího zpěv. spolku diplom co čestný chormistr. Sbory (zpěv. spolek) byly výtečně nastudovány a provedeny výborným vedením pana Navrátila, jehož orchestr si statně počínal. Slečinky z prvních zdejších domů zúčastnily se co statistky a přispěly — chvála jim — k tomuto slavnému představení. V pondělí dne 17. t. m. opakovalo se totéž představení. Bylo-li první představení zdařilé, vynikalo toto ještě více uhlazeností a precizností. Sl. Blažková učinila svým krásným, zvucným a zvonkovitým sopranem a lepou přiměřenou hrou a cituplným přednesem pravé furore, co zalím pan Lukes svým dramatickým, znamenitým přednesem a s vroucím citem a svým sympatickým orgánem, velký triumf slavil. Zpěvácký spolek uznáv zásluhy p. Lukese, doprovodil nmělce tohoto a sl. Blažkovou až k železnici a třikrát „Sláva“ mu při odjezdu provolal. Zdejší zpěv. spolek ustanovil se na tom, že bude toliko české sbory a kvarteta provozovat. Sláva jemu!

Londýn. Balféova nejnovější opera jmenuje se *Bianka aneb nevěsta Bravova* a byla dne 6. pros. se skvělým výsledkem provozována.

K tomuto číslu přiložena je XI. a XII. notová příloha; obsahující píseň od K. Slavíka a varhanní skladby od Müllera. Následkem nemoce rylce zdrželo se vydávání druhé premie (kostelní skladby); avšak nyní již co nejdříve rozeslána bude od p. R. Veita.

Postupín (Potsdam). Dne 6. prosince dávala se tu ponejprv symfonie od slovitného českého skladatele V. J. Veita a došla velké obliby.

Varšava. (Dop. pův.) Zvolení učitelů hudby na „institutu muzyczném.“ — *Verbum mobile.* — *Lucznik.*) K návrhu p. Apolinara Kažského, ředitele hudebního ústavu (Institutu muzycznego) ve Varšavě potvrzená jsou od vládní komisi v záležitostech vnitřních a duchovních místa při tomto ústavu, a sice: za inspektora zvolen Josef Stefani*), druhdy ředitel velkého divadla Varšavského, a za členy, jimž vnitřní řízení ústavu svěřeno: August Freyer a Josef Nowakowski i za sekretáře Adam Krasiński. Za učitele náboženství zvolen kněz Jakubowski, bývalý rektor u Piaristů v Krakově, učitelem harmonií a kontrapunktu tentýž, prvním učitelem piana Josef Nowakowski, druhým učitelem v strídě piana Julius Janota, učitelem v strídě houslí Kazimír Baranowski, solista na housle při velkém divadle Varšavském; učitelem v strídě cella Josef Szabliński, první solocellista při velkém divadle Varšavském a učitelem dějepisu hudby a krásovědy Adam Krasiński. Tímto obsazením doplněn jest sbor v záležitostech ústavu hudebního. Otevření a slavné posvěcení ústavu tohoto nastoupí později. Za příčinou úředního smutku po nebožce cíarové jsou nyní ve Varšavě všecka divadelní představení zastavena, za to ale činí se velké přípravy a zkoušky ku představení nové zpěvohry Moniuszkovy p. n. „*Verbum nobile*“ a opakování zpěvohry Münchheimerové p. n. „*Lucznik.*“

Vídeň. Dne 18. bude se zde odbývat slovanská beseda, v nížto sbor horvátský, pak slovinský od Jenka a český „Hlas z Blanika“ od Vojáčka uslyšíme. Spoluúčinkovat bude p. Bláha na kornet de piston, pan Förchtgott a genialní pianistka sl. Alb. Zadrožilková, kteráž svými dvěma koncerty zde davanými všeobecně pochvaly došla.

Vídeňské Nové město. Vedením českého kapelníka p. Altschula, jenž jak známo Čech a žák B. Kittla jest, provedeny byly zde dvě operetky: *Muž přede dveřmi* a *„dívka z Elisonza“* od Offenbacha tak výtečně, že se opakovati musely. Mladý kapelník počíná si velmi statně a dokazuje skutkem, že je česká vlast kolébkou jeho.

*) Syn Čecha, Jana Stefaniho, jenž se narodil v Praze r. 1746. Byl oudem dvorní kapely císaře Josefa II., potom cestoval oo Varšavy (1771), kdež složil hudbu k polské národní operetce p. n. „*Krakoviáci i Górale*“ a mnohé posud oblíbené polonézy, zemřel tamtéž dne 23. února r. 1829. Poláci ctí jej co prvního tvůrce hudby dramatické v duchu čistopolském.

(*Rys historyi Opery Polskíéj* od Morice Karasowského.

Varšava 1859. str. 217—256.)